

POLITSEILEHT

giraamatukogu

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 41 (355)

13. oktoobril 1928 a.

VIII. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas . . . . . Kr. 10.—
poolaastas . . . . . „ 5.—
veerandaastas . . . . . „ 2.50

Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas . . . . . Kr. 8.—
poolaastas . . . . . „ 4.—
veerandaastas . . . . . „ 2.—

Üksik number maksab 25 senti.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24
Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. . . . . Kr. 40.— || 1/4 lehek. . . . . Kr. 10.—
1/2 „ . . . . . „ 20.— || 1/8 „ . . . . . „ 5.—
1/3 „ . . . . . „ 13.50 || 1/16 „ . . . . . „ 2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.

Aadressi muutmise 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) A. Liit, Mõnd näpujälgede minevikust. 2) M. Morrison, Kriminaalasjade protokolleerimise lihtsustamise võimalustest. 3) Koduõlle valmistamisest ja müügist. 4) Mõnd kohtuotsuste täitmisest. 5) Teadus võitluses kuritegevusega. 6) Mõni sõnake politsei laskevõistlustest. 7) Ed. Klumberg, Eelseisvateks politsei raskejõustiku esivõistlusteks. 8) Ametlik osa. 9) Küsimusi ja kostmisi. 10) Kuulutusi.

Mõnd näpujälgede minevikust.

A. Liit.
(Lõpp.)

Teiseks näpujälgede emamaaks tuleb pidada Jaapani. Vaneimad kirjanduslikud tõendused näpupitseri tarvitamisest Jaapanis ulatuvad tagasi aastasse 672 p. Kr. Nagu Hiinaski sisaldavad ka Jaapani seaduseraamatud määrusi näpujälgede kasutamisest dokumentide kinnitamisel. Vaneim tänapäevani alalhoidunud originaal-näpujalg Jaapanis leidub ühel käsikirjal, mis hoitakse alal ühes kloostris Tokio ligidal. Et näpujälgi hinnati seal kõrgelt, seda tunnistab muu seas vana komme, kinnitada pühalikku vannet verepitseriga, mis seisis selles, et vandeandja laskis oma parema käe keskmisest sõrmeotsast dokumendile tilga verd ja vajutas selle põidlaotsaga laiali. Verepitseri tarvitamist tuli ette veel aastal 1877.

Üldse näib, et papillaarjoonestiku omapärasus oli tuttav peaaegu kõikidele hommikumaa rahvastele. Nii näit. on teada hindudest, et nende juures näpuotsade papillaarjoonestik etendas oma osa rahva ebausust, ehkki puuduvad teated näpujälgede tarvitamisest isikute identifitseerimiseks nagu Hiinas ja Jaapanis. Sellevastu on põhjust arvata, et Tiibetis tarvitati vanal ajal näpujälge pitseri asemel. Uuemast ajast on hoitud alal Tiibetis kirjutatud kviitung, millel allkirja asemel leidub kaks näpujälge. Samuti leidub mõningaid andmeid, millest võib oletada, et vanad malailased, pärslased, tatarid, türklased ja isegi venelased tundsid papillaarjoonestiku tähtsust. Viimaseid kahtlustatakse näpujälgede tundmises küll peaaesjalikult

ainult seepärast, et vene keeles on hoidunud alal väljendus „priloshitj ruku“, millega tähendatakse allkirja andmist.

Euroopas õpiti papillaarjoonestikku ja selle omapärasusi tundma hoopis hilisemal ajal võrreldes eespoolnimetatud rahvastega. Kuigi ei saa öelda vanadest aasiarahvastest, et nad oleks suutnud viia näpujälgede käsitamise seesugusele kõrgusele, nagu ta jõudis Euroopas võrdlemisi lühikese aja jooksul, kuid ometi ei saa keelduda ütlemast teenitud komplimenti nende vaatlemistervusele, mis hulki sajanguid tagasi ilmutas papillaarjoonestiku ja selle kasulikud eriomadused. See torkab alles silma, kui seame siia kõrvu asjaolu, et kuulsaimas anatoomia-atlases, mis ilmus Bidloo poolt aastal 1685 ja sisaldab muu seas kolm inimese käe kujutust elusuuruses imestamapanevais peensusis, kuid sõrmeotsade nahk on kujutatud neil täitsa siledana. Tähendab 1000 aastat pärast seda, kui Hiinas ning Jaapanis juba tarvitati näpujälgi isikutõendusena, kuulus Euroopa anatoomik, kelle pilk muidu tungis sügavale naha alla, ometi ei märganud sõrmeotsade naha välispinna omapärasust.

Esimeseks eurooplase poolt kirjutatud tööks, milles leidub inimese sõrmeotsade papillaarjoonestiku kirjeldus, peetakse praegu itaallase Marcellus Malpighi arstiteaduslikku tööd, mis ilmus aastal 1686. Tema järgnes aastal 1747 saklane Christian Jacob Hintze. Kolmandal kohal seisab B. S. Albinus aastast 1764. Edasi järgneb Viini arsti Prochaska töö aastast 1812, milles kõneldakse ka juba jalataldade papillaarjoonestikust. Umbes samal ajal kirjeldab Leipzigi ülikooli joonestusmeister J. F. Schröter näpujälgi ja lisab juure ka mõned hästi väljatulnud papillaarjoonestiku pildid.

Olgu nimetatud, et kõik eespoolloeteldud autorid piirdusid ainult papillaarjoonestiku olemasolu nentimisega ja ei puudutanud sõnagagi selle joonestiku lähemaid omadusi. Alles kümme aastat hiljem — 1823 — andis Breslau ülikooli füsioloogia professor Johann Purkinje (keda mõnelt poolt ekslikult nimetatakse esimeseks kirjanikuks näpujälgede alal) välja raamatu, milles juba põhjalikumalt käsitatakse papillaarjooni. See töö on eriti tähtis seepoolest, et temas leidub

esimene katse klassifitseerida sõrmeotsade papillaarjoonestiku mustreid. Purkinje jaotas tähendatud mustrid üheksasse tüüpi ja pani sellega nurgakivi hilisematele näpujälgede registreerimismeetoditele. Kuid näpujälgede praktilisele kasutamisele ei ole Purkinje mõelnud.

Kulus ära 35 aastat, enne kui näpujälgede uurimine ühe eurooplase abil astus uue tõsisema edusammu. Seekord oli see inglane sir William J. Herschel, kes seisis Kalkuttas India valitsuse teenistuses. Aastal 1858 asus tema katsetamisele, kasutada näpujälgi politseilisteks otstarveteks. Kuigi Herscheli oma tõenduse järgi ta tulnud tähendatud ideele täitsa iseseisvalt, ollakse siiski arvamisest, et ta võis saada tõe selleks hiinlastelt, kuna Herscheli teenistuspaias, Kalkuttas, asus juba vanast ajast saadik suur hiina koloonia. Esimesed praktilised katsed võeti ette kelmuste ärahoidmiseks pensioni väljamaksmisel riigi pensionäridele. Igalt pensionisaajalt hindult võeti näpujäljed ja registreeriti need nimekirja järgi, pensioni väljamaksmisel aga kviteeriti raha vastuvõtmine näpujäljega ja võeti selle võrdlemine ette registrisoleva jäljega, millega vastuvõtja isik tehti kindlaks. Lõpuks viis Herschel näpujälgede võtmise ka ühte oma piirkonna vanglasse sisse, nimelt eeluurimise all seisvate vangide isiku kindlakstegemiseks. Kuigi Herschel võttis ainult parema käe nimetis- ja keskmise sõrme jäljed, kogunes neid aastate jooksul tema registrisse ometi mitu tuhat. Kogutud materjalist aga jatkus otsusele jõudmiseks, et näpujäljed ei muuda oma kuju elu kestes.

Olles veendunud oma idee elujõulikkusest, pani Herschel aastal 1877 kohalikule valitsusele ette võtta näpujäljed tarvitusele laiemas ulatuses, kuid ta ettepanek lükati tagasi. Sellest pahanõutuna katkestas agar uurija oma tegevuse sootumaks. Hiljem andis ta oma materjalid üle Galtonile, kellest allpool pikemalt.

Umbes samal ajal asus näpujälgede uurimisele ka teine inglane, nimelt Henry Faulds, kes pidas ettelugemisi jaapani arstiteaduse üliõpilastele Tokios. Tema tuli esimesena mõttele kasutada teopai-gale mahajäänud näpujälgi kurjategija süü tõendamiseks. Tema avaldas 1880.

aastal ka esimesed juhtnöörid näpujälgedele võtmiseks ja pani ette võtta kõigi kümne sõrme jäljendid.

Vahepeal kerkis päevakorraale sootumaks uus registreerimismeetod, mis võimsalt vallutas kõikide kurjategijate registreerimise küsimusest huvitatud ringkondade tähelepanu, mistõttu näpujälgedele küsimus nihkus mõneks ajaks tahaplaanile. Nimelt esines Pariisi politsei noor ametnik Alfons Bertillon 1879. aastal ettepanekuga, võtta tarvitusele kurjategijate registreerimiseks tema poolt väljatöötatud mõõtmisüsteem, mille ta nimetas antropomeetriaks. 1882. aastal võeti see süsteem esiteks katseviisil Pariisis tarvitusele ja mõni aasta hiljem pandi see kogu Prantsusmaal maksma. Sealt levis ta võrdlemisi lühikese aja jooksul ka paljudesse teistesse maadesse, jäädes püsima kuni käesoleva sajangu esimeste aastateni.

Kuna antropomeetriline registreerimisviis paistis alul õige paljutöotavana, siis on loomulik, et näpujälgedele kui identifitseerimisvahendi uurimine jäi esialgu täitsa soiku. Kuid vahepeal töötati edasi küsimuse kallal, kuidas kasutada näpujälgi süütõendusena, milleks Herscheli ja Fauüdi omaaegsed kirjutused olid annud tugeva tõuke. Nii tegi Berliini loomaarst W. Eber 1888. a. Preisi siseministeriumile ettepaneku, võtta tarvitusele näpujäljed süütõendusena, milleks lisas oma ettepanekule juure materjalid ettevõetud katsetest. Vastus sellele ettepanekule oli aga eitav.

Samal aastal sai kuulus inglise õpetlane, sir Francis Galton, paljude antropoloogiliste tööde autor, ühelt õpetatud seltsilt kutse, refereerida seltsi koosolekul Bertilloni antropomeetrilist mõõtmisüsteemi. Soovides käsitada peamine kõrval ka muid katseid identifitseerimise alalt, sattus Galton juhuslikult Herscheli kirjutustele näpujälgedest. Herscheli idee köitis seevõrra kuulsat õpetlase huvi, et ta asus näpuotsade papillaarjoonestiku omaduste põhjalikule uurimisele. Galton jõudis peagi otsusele, et enne kui võtta tarvitusele näpujäljed politseiteenistuses, peab lahendama kolm küsimust: 1) kas papillaarjoonestik püsib muutumatuna kogu inimese elu kestes, 2) kas samade joonte mustrite mitmekesisus on tõepoolest nii avar, et selle abil võib eraldada üksteisest tuhandeid kur-

jategijaid suurema vaevata, 3) kas on võimalik klassifitseerida näpujälgi nii, et ekspert võiks temale ettepandavatest näpujälgedest viibimata öelda, kas samasugused jäljed on registreeritud tema poolt juba varemalt?

Nelja aasta pärast avaldas Galton töö pealkirja all „Finger prints“, milles andis jaatavad vastused kõigile kolmele eelpooltoodud küsimusele. See töö leidis tähelepanu ka Briti siseministeriumis ja selle tagajärjel määras minister veel samal aastal erikomisjoni Galtoni süsteemi läbikatsumiseks. 12. märtsil 1894. aastal avaldas komitee oma lõppotsuse, milles soovitas antropomeetria kõrval tarvitusele võtta ka kurjategijate näpujälgedele registreerimist. See komitee otsus pandigi valitsuse poolt järgmise aasta algusest maksma.

Bertillon, kelle poole Galton juba aastal 1891 pöördus ettepanekuga, võtta tarvitusele näpujälgedele registreerimine, sõdis alul kõvasti selle vastu, kuna kartis raskusi, mis seotud ühelt süsteemilt teisele üleminekuga. Ometi hakkas temagi 1894. aastast peale täiendama oma antropomeetrilisi kaarte parema käe näpujälgedega. Saksamaa jäi esialgu näpujälgedele suhtes äraootavale seisukohale. Sellevastu aga leidis näpujälgedele asjandus elavat poolehoidu Lõuna-Ameerikas. 1896. aastal heitis Argentiina antropomeetria hoopis kõrvale ja viis oma kurjategijate registreerimise puhtas kuju üle näpujälgedele. Sealt on pärit ka näpujäljeasjanduse rahvusvaheline nimetus — daktyloskoopia = sõrmevaatamine.

1895. aastal tutvus Galtoni süsteemiga Kalkutta politsei peainspektor, mr. Henry, pärastine Londoni politseipresident. Galtoni süsteem leidis mr. Henrys kohe ustava poolehoidja. Tegelikult politseimehena märkas ta kohe daktyloskoopia tähtsaid paremusi seni laialt tarvitusele pääsenud antropomeetria kõrval ning asus suure innuga süsteemi tegelikule proovimisele, eriti näpujälgedele klassifitseerimise alal. Siin tulid ilmsiks mitmesugused puudused, mis Henry omalpoolt kõrvaldas, jäädes aga peajoontes Galtoni klassifikatsiooni alusele. Henry hoolsa vaevanagemise tagajärjel võeti daktyloskoopia aastal 1897 kogu Briti-Indias tarvitusele ning neli aastat hiljem, kui sama Henry määrati Lon-

doni politseijuhiks, heideti antropomeetria kogu Inglismaal kõrvale ning mindi üle näpujälgede registreerimisele. Siit peale algas daktyloskoopia võidukäik

kiirel sammul; lähema viie aasta jooksul võeti ta tarvitusele kõikides tähtsamates riikides.

Kriminaal-asjade protokolleerimise lihtsustamise võimalustest.

M. Morrison.

Kr. kp. seadus ei ole asjade protokolleerimise täit raskust üksi politsei ja kohtu-uurijate peale pannud, sellest peavad ka kohtud ise kuni otsuse tegemiseni osa võtma. Kas suudab politseiiline protokolleerimine üksi asjaosalisi, eriti aga kahjusajaat rahuldada, kui kõigile otsimistele vaatamata süüalune või kurtategija siiski leidmatuks jäänud?

Sageli on kuulda, kui inimesed kohtust või politseist välja tulles üksteisega mõtteid vahetades märkusi lasevad kuuldavale, et „seal ei küsitud suuremat midagi.“ Kui palju võis olla sarnaseid inimesi ja kui levinud võis olla see vaade viiekümne aasta eest kohtuseaduste maksmapanemise päevil! Kuid kohtuseadused sellega siiski ei arvestanud. Seda vähem alust on meil otse neid vaateid pidada mõõduandvaks, sest meie aja inimene on hoopis teine. Temale on kohtukord enam-vähem tuntud ja on teada, et ta peale politsei ka veel edaspidistes instantsides võib väljenduda. Seepärast ei leia ametnikud, kes enam püüavad kui see seaduse poolt nõuetav, alati kiitust seltskonna silmis. Paljud isikud püüavad kriminaal-asjadesse sattununa sealt võimalikult ruttu lõplikult vabaneda ja alistatakse mitmekordsetele tülitamistele üksi seepärast, et pole teist teed.

Eeluurimine peab kuritegu selgitama ja süüdlase avalikuks tegema, see püüe peab ühesugune olema kuni asja kohta antakse kohtu poolt lõppotsus. Ei ole kusagil öeldud, et siin ametikohtade vaheline energia mõnel pool tugevam, teiselpool nõrgem võib olla. Palju enam soovitakse näha, et asja uurimise pinevuse mõõduks selle ajamisel oleks süütegude suurus ja nende raskus. Kui nüüd asjaosalised võivad näha, et nende asja ei aja üks ametkond üksi, vaid sama hoolsalt ka kõik teised, siis võib see anda talle suuremat õigustunde rahuldamisest.

Rahukohtuile alluvais asjus teatavad politsei- ja administratiivasutused rahukohtule nende tegevuspiirkonnas ette tulnud kuritegudest, mida jälgitakse era-kaebusteta (kr. kp. s. § 49). Seadusele on see ükskõik, kas on edasisaadetuse teadaannete või protokollide kujulised ja kui praksises viimaseid eelistatud, siis seepärast, et nad mahtuvuse ja kuju poolest kõige enam võivad sisaldada teateid, et neid on võimalik alla kirjutada, mis annab neile iseärase usalduse. Teadaannete kuju pole olnudki kr. kp. s. tähtis, sest ta määrab ära § 50, et need peavad ainult sisaldama kuriteo aja ja koha, kahtlused ja tõendused, kodanlise nõudja ja tunnistajate nimed ning elukoha, kui see olemas. Täieline asja uurimine enne otsuse tegemist peab sündima rahukohtuniku poolt, nii on määratud seda kr. kp. s. Asjad peavad seega kahekordsest sõelast läbi käima. Antakse asjale protokollu kuju, siis on kahekordse ülekuulamise realseks tagajärjeks see, et kohtus tuleb paljudi avalikuks, mis politsei ei tulnud, ja see protsent on kaunis suur. Kuid see nähtus ei tule vormitaitmisest, vaid sellest, et ametkonnad ühemeelselt töö avalikustegemiseks survet on jõudnud avaldada.

Üldkohtuile alluvais asjus ilmub see nähtus veel suuremal ja mõjuvamal kujul, sest sekka astub kolmas tegur, kohtu-uurijad. Asjaosalised peavad kahest eelkuulamisest läbi käima, kohus peab ülekuulamisi enne otsuse tegemist fikseerima.

Kui kr. kp. s. küllalt painduv on ja loob võimalusi vabaks tegutsemiseks, siis ei peaks takistusi olema protokolleerimistes täiusele püüdmiseks ja võiks asjata vaielda sellele püüdele vastu. Kuid politsei poolt toimetatud tegevust nimetab kr. kp. s. § 254. eelkuulamiseks, ja peab sellest nimetusest ka igalpool järjekindlalt kinni. Nii ei ole seadus

üksi vahet teinud eeluurimiste staadiumides, vaid selleks määranud ka omased täpsed terminid. Muidugi tuleb siin ette toodud mõista neil harilikudel tingimustel, kus terve kriminaalasja käik algusest lõpuni teeb oma normaalkäiku ja politseil ei tule kr. kp. s. § 258. põhjal tegutseda, s. o. kohtu-uurijat asetada.

Kõiksugused apelleerimise ja kasseerimise võimalused, kõiksugused erakäibused on ju seks loodud, et asjast huvitatud oma asju võiks tuua uute asutuste ette, kui ühed pole suutnud neid rahuldada. Ei saa öelda, et politsei seda protsessimise hoogu suudaks inimestelt võõrutada isegi siis, kui ta asjade protokolleerimisel nende sisu ja täiuslikkuse saavutuseks kõik on teinud, mis võimalik.

Asjaosaline soovib väljendust sisu ehk kuju poolest muuta, seda peab talle kohtus võimaldatama. Ja on ta kõik ametikohad käinud läbi, siis peab ta arvamisele jõudma, et tema rahuldamiseks kõik tehtud, mis võimalik. Asjaosaline ehk kahjusaaja soovib näha instantsioonilist süsteemi ja selleks peab temale rahulduse pakkumine ametikohtade poolt olema ühesugune, vastavalt kr. kp. s. nõuetele. Ükski ametikoht ei saa muretseda, seda nähtust arvesse võttes, endale suure agarusega teenusi. Kohus, saades politseilt põhjaliku ülekuulamis- töö, loeb pikema asjaosaliste ülekuulamise asjatuks, kuid ometi viimased ootavad ja tahavad, et nad ise võiks jutustada kohtule asja peensused.

Tihti surub tegelik elu meid asjade protokolleerimise alal veel kitsamatesse raamidesse, kui meie seda ise näha sooviksime, ja ettetoomise vääriiline on see seisukoht igatahes uute kp. seaduste muudatuste kavatsustel. Kuritegude avalikustulekul seatakse politsei, kui asja esimene ülesvõtja, samasesse seisukorda, kus tal tuleb vastu võtta esimeste muljete löögid ja kus ta võib tegutseda üksi üldjoontes. On vaja olla esimene meelterahustaja, trööstija ning see on sarnane tegevus, mis tihti ei luba peensustele mõelda. Ka on vaja kurjategija kinni võtta, varastatud asjad üles otsida, vahest isegi alles edasivõl- tav kuritegu ära lõpetada, kõik muu peab jääma selleks korraks, kui avanevad seks võimalused. Tegutsemine nõuab väledust, asjaosalised on alles är-

ritatud, ei suuda objektiivseid teateid anda ja see on alles võimalik mõne aja pärast, mil rahulisem meeoleolu maad leidnud, kui kahju on avalikuks tehtud tõelises suuruses.

Meie politsei poolt toimetatav eelkuulamine on tema arenemisastmelt vaadatud saksa Inquis. Generalis'e järeletulija, ehk meie seda küll ei leia sõnadesga väljendatult kr. kp. s. See on eeltöö üleskerkivaks protsessiks, selle aluse panemine. Ta peab toorest materjali muretsema eeluurimiseks kohtu-uurijale ja viimasele olema abiks. Seepärast ei saa esimene asja ülesvõtja ise fakte hinnata ega ka nende järgi otsustavaid määrusi teha, niisama ka saavutada tema kätte sattunud materjali järgi tulemusi. See pole talle üldse määratud. Kuid see kerkib temale tahtmatult ette kiusatusena, kui ta asjasse süvenemisel tagasi vaatamata sammub edasi.

Kui nüüd kr. kp. s. § 545. lubab neis kuri- ja väärteo asjus, mis ei too kaasa karistusena kõigi õiguste ehk eesõiguste, kõigi iseärase isiklike ja varanduslike õiguste kaotamist, kohtu arutusele võtta ka asju eeluurimiseta, kui prokurör kohtule leiab võimaliku olevat temale esitatud teadete ja tõenduste põhjal esitada süüdistusakti ja kohus ise ei leia tarvilise olevat eeluurimist ette võtta, kohtu-uurija kaudu toimetatav eeluurimine osutub seega üleliigseks, siis võiks siin küll tulla arvestamiseks politsei protokollide ideaalne täiuslikkus ning ühtlasi ka nõuded ja püüded seda saavutada. Sellist viisi on aga vähe tarvitatud ja kohtute praksis on kaldunud senini sinna poole, kõigis üldkohtutele alluvais asjus ikkagi eeluurimist toimetada, seega seal asjaosalistele väljendamist võimaldada.

Asjade protokolleerimise küsimuse lihtsustamisele viib meid ka järgmine asjaolu. Aegajalt kuuldu, et seal ja seal rahukohtuniku juures on see ja see asi läbi vaadatud ja politsei tegevus ebaõigeks tunnustatud. Tekib küsimus, millest oli see tingitud ja mis tema põhjuseks? Sel ajal, kui meie vaeva näeme protokollide täiuslikkuse juures, s. o. alal, mis meile pole tehtud seaduse poolt sunduslikuks, mis meile ei kuulugi, näeme ja kuuleme siiski politsei tegevuse ebaõigeks tunnustamist. Miks tõtatakse

ühes suunas kiiresti ja seejuures jäetakse teine külg unustusse?

Kuid seega ei ole öeldud, nagu ei pruugiks meie protokolleerimiste lihtsustamist otsides kohtutele edasi toimetada kõike materjali, mis kunagi peaks

kuri- ja väärtgevuses esile kerkima. Kuid see sündigu sarnases ulatuses ja viisil, mis harilikes asjus ja asjade edasiandmise normaalkäigul meilt nõuab vähem vaeva ja ajakulu.

Koduõlle valmistamisest ja müügist.

Praegu maksva akts. sead. § 124. järgi (S. K. V. kõide) on koduõlle (üle 1½% alkoholi sisaldusega) valmistamine lubatud koduseks tarviduseks ainult maakohdades ja küladel. Õlle valmistamine peab seejuures sündima kodusel viisil padades või kateldes ja selle valmistamiseks ei ole lubatud püstitada ega sisse seada alalisi ehitusi ega ruume.

Müügi jaoks koduõlle valmistamine on keelatud. Õlle valmistamise eest akts. sead. § 124. ettenähtud alustel mitte koduseks tarviduseks, vaid müügiks, karistatakse süüdlast, kui seadusest ülestumine on pandud toime esimest korda — rahatrahviga 50—100 kroonini ja arestiga kahest nädalast kuni ühe kuuni; teist korda — rahatrahviga 100—200 kroonini ja arestiga ühest kuni kahe kuuni, ja kolmat korda — rahatrahviga 200—400 kroonini ja vangistusega kahest kuni nelja kuuni. (10. VII. 1915. a. sead. VI. osa. Val. seadl. ja korrald. kogu Nr. 204. — 1915. a. § 1604.)

Kalja (kvassi) ja muude karastavate jookide (alla 1½% alkoholi sisaldusega) valmistamine müügiks vene ajal oli lubatud ilma aktsiisimaksuta tingimusel, kui sarnaste jookide valmistamise juures ei tarvitatud humalaid. Humalate tarvitamise keeld alla 1½% alkoholi sisaldavate jookide valmistamise juures kaotati vene ajutise valitsuse otsusel 27. III. 1917. a. Kalja ja muude sarnaste jookide valmistamine müügiks, kui need sisaldavad üle 1½% alkoholi, oli vene ajal ja on ka praegugi täiesti keelatud.

Viimaste valmistamise eest müügiks alkoholi sisaldusega 1½ või rohkem protsenti (kraadi) Trallese järgi, samuti ka nendele jookidele mitteomaste uimastavate või tervisele kahjulikkude ainete, nagu tubaka ekstrakti, pipra jne. juurelisaamise eest langevad süüdlased karistuse alla samal määral kui koduõlle müügiks valmistamise eest (10. VII. 1915. a. sead. V. osa).

Eestis maksva korra järgi võib kalja, limonaadi jne. (alla 1½% sisaldusega) valmistada müügi jaoks tervishoiu nõuete kohaselt ettevõtetes ja asutustes, kes sellekohase loa on saanud kohalikul linna- või maavalitsuselt (rahva tervishoiu korraldamise sead. § 13 p. 19, R. T. nr. 2 — 1928. a. ja arstisead. §§ 668, 669) ja vastava aktsiisipatendi lunastanud (patendimaksu sead. A. osa p. 9, R. T. nr. 115 — 1927. a.).

Patendita kvassi ja limonaadi jne. müügiks valmistamise eest karistatakse süüdlast rahatrahviga kahekordse patendihinna suuruses ja nõutakse peale selle temalt ühekordne patendihind sisse (sead. nr. 139, R. T. nr. 53/54 — 1920. a.).

Sellest näeme, et koduõlle, limonaadi ja muude karastavate jookide valmistamine müügiks üle 1½% alkoholi sisaldusega on keelatud. Sarnaste jookide müügi korral tuleb süüdlasi vastutusele võtta loata ja patendita alkoholiliste jookide müügi eest akts. sead. §§ 1110. või 1111. põhjal, selle järgi, kas müük sündis äri sihil või juhuslikult. Piirituse ja alkoholiliste jookide müügi seaduse § 2. järgi (R. T. nr. 50 — 1927. a.) loetakse eranditult alkoholilisteks jookideks joogid, mis sisaldavad rohkem kui 1½ mahuprotsenti alkoholi ja neid võivad müüa isikud ja asutused, kellel on olemas sellekohased load ja patendid. Alla 1½% alkoholi sisaldusega jookide valmistamiseks müügi otstarbeks on tarvilik kohaliku omavalitsuse luba ja aktsiisi patent.

Järelikult ei saa koduõlle, kalja ja muude kodus valmistatud karastavate jookide müüki pidudel ega mujal, olgugi, et need joogid sisaldavad alla 1½% alkoholi, maksvate seadustega kokkukõllasse viia. Sarnaste jookide müük on lubatud ainult sel korral, kui need on valmistatud seaduslikult tegutsevates ettevõtetes või asutustes, nagu limonaaditehased jne., kus nõuetav kontroll valmistamise üle võimalik.

Kahtluse korral, kas koduõlu, kali, limonaad jne. sisaldavad 1½% või üle selle alkoholi, tuleks politseiametnikul, kes seadis protokollki kokku, viibimata ½ toobi osa vedelikust prooviks saata riiklikku katsekotta või kohaliku omavalitsuse laboratooriumi, kus need olemas, analüüsimiseks ja alkoholi mahuprotsendi kindlakstegemiseks.

Raskusi võib siin juures tekkida ekspertiisi eest tasumaksu küsimuses. Võimalik, et sarnaseid summasid politsei eel-

arvesse ei ole võetud ja aktsiisivalitsuse summad on ka piiratud sellel alal. Kuid sellest peaks ühisel nõul kuidagi üle saama. Enesestki mõista, et sarnaseid ekspertiise ei tuleks toimetada igal üksikul juhtumisel ilma tarviduseta, vaid ainult kordadel, kus koduõlu valmistamine ja müük on kauemat aega kestnud või kui seda on suuremal arvul valmistatud või kui on näha, et joogid joovastavalt mõjuvad.

Mõned kohtuotsuste täitmisest.

Maksivate seaduste järgi kohtuotsuste täitmine lasub kohtupristavitel, politseiametnikudel ja vallavalitsustel.

Tsiviilasjus täidavad kohtuotsusi harilikult kohtupristavid, võivad täita ka politseiametnikud, kuid ainult siis, kui täitmine on politsei peale pandud, mis täitelehes peab olema tähendatud. Tsiviilasjus on otsuse täitmisele pööramine ärarippuv nõudjast, kuna kriminaalasjus täitmisele pööramine sünnib kohtu korraldusel, kes teinud otsuse. Neis asjus harilikult pannakse täitmine politsei peale, olgugi et seadus (kr. kp. s. § 189) lubab teha seda ka kohtupristavile ehk vallavalitsusele kohuseks. Mõned kohtuasutused on siiski selle paragrahvi alusel ka vallavalitsustele kohuseks teinud kohtuotsuse täitmisest osa võtta, pannes nende peale tunnistaja tasu sissenõudmise ja väljaandmise tunnistajaile. Mis puutub kohtuotsuste täitmisse administratiivasjus, siis sünnib see sel teel, et kohtuasutus otsuse jõusse astumisel saadab vastavale asutusele või ametnikule ettekirjutuse viia otsus kohe täide. Otsuse mittetäitjad ametnikud võetakse vastutusele kui käsu mittetäitjad.

Nagu sellest nähtub, politsei on huvitatud kohtuotsuste täitmisest peamiselt kriminaalasjus. Kohtuotsuste täitmise kord on nähtud ette kr. kp. seaduses ja peaks olema kõigile politseiametnikkudele selge. Kuid siiski juhtub tegelikus elus kohtuotsuste täitmisel mõningaid vääratusi ja arusaamatusi, mis vast seletatavad seega, et kõik politseiametnikud ei ole suutnud küllalt hästi süveneda seaduse peensustesse, kuna need on mõnes osas omajagu keerulised, pealegi paljudel puuduvad tarvilised seaduseraamatud.

Mis puutub kohtuotsuste täitmisse asjus, kui karistuseks määratud vangistus ehk mõni suurem karistus, siis ei tekita nende täitmine arusaamatusi, kuna eksimisi juhtub nimelt otsuste täitmisel, kus karistuseks määratud rahatrahv ja seda asetatav arest.

Täitmise suhtes tuleks jagada kahte eriliiki need karistused, mis määratakse rahatrahvi näol ja milliste asemele r. n. s. § 123. põhjal asekaristusena määratakse arest, mis süüaluse maksuvõimetuse puhul asetab rahatrahvi. Esimesse liiki tuleks arvata kõik üldised süüteod, kuna teise liigi alla kuuluvad süüteod, mis sihitud riigivaranduste ja tulude vastu, nagu: aktsiisi-, tolli- jne. seaduste rikkumised. Esimesse liiki kuuluvate süütegude kohta tehtud kohtuotsuste täideviimiseks kohtuasutuste poolt väljasaadetavaks täitelehtedes harilikult on tähendatud, et süüalune on karistatud näiteks: 10-kroonilise rahatrahviga ehk 3 ööpäevase arestiga. On täiteleht kirjutatud nii, siis pole kahtlust, et karistatule on jäetud võimalus valida karistusviisi. Mõned kohtud aga tähendavad seesugustel juhustel täitelehel, et süüalune on karistatud 10-kroonilise rahatrahviga ehk maksuvõimetusel 3-ööpäevase arestiga. Niisugused täitelehed on tekitanud lahk- arvamisi: mõned pol.-ametnikud on saanud neist aru, et karistatu võib ka siin karistusviisi valida, kuna mõned jälle arvavad, et seesugune täitelehe mõiste on säärane, et asekaristust — aresti — võib tarvitusele võtta ainult siis, kui karistatu tõesti osutub maksuvõimetuks, tähendab, kui tal ei leidu varandust ega sissetulekut, millest võiks rahatrahvi nõuda. Viimane vaade aga on ekslik. Sest senati seletuse järgi seesugustel juhustel mak-

suvõimetuse all tuleb mõista mitte hari-likku, kodanlist maksuvõimetust, vaid ainult seda, et karistatul faktiliselt puudub võimalus temale määratud rahatrahvi kohtuotsuse täitmise silmapilgul tasuda. Järelikult esimesse liiki kuuluvais asjus on täiesti ükskõik, kas täitelehes on olemas sõna „maksuvõimetusel“ või ei, kuna mõlemal juhusel süüalusel jääb võimalus kanda temale määratud karistust oma soovi järgi, kas rahatrahvi või aresti näol. Ja kas süüalusel on olemas raha või ei, millest ta võiks maksa rahatrahvi, jääb ikkagi ainult viimase teada, kuna pole lubatud selleks otstarbeks läbiotsimist toime panna.

Sellest korrast erineb kohtuotsuste täitmine teise liiki kuuluvais asjus, s. o. süüteoasjus, mis sihitud riigivaranduste ja tulude vastu. Nimetatud asjus kirjutatakse täitelehtedel alati, et süüalune karistatud 50-kroonilise rahatrahviga või maksuvõimetusel 1-kuulise arestiga. Ka neis asjus kohtuasutused saadavad täitelehe välja harilikus korras ja valvavad otsuse täitmise üle. Kuid kui selgub süüaluse maksuvõimetuse, siis kohus ei saa maksuvõimetuse tõttu otsust täitmisele pöörata asekaristusena ega või seda teha otsusttäitev ametnik, kuna see võib sündida ainult vastava riigivalitsuse nõudmisel. Seaduse otsekoohese mõiste järgi tuleks seesuguse maksuvõimetuse avalikukstulekul täiteleht saata ühes vastava aktiga kohtule tagasi, kes peab sellest teatama vastavale riigiasutusele, kellel on õigus riigivaranduste huvide seisukohalt valida karistusviisi. Soovib ta otsuse täitmisele pöörata asekaristusena, siis peab ta sellest teatama kohtule, kes teeb siis vastavad korraldused. Asjaajamise lihtsustamise mõttes aga aktsiisipeavalitsus, kellel meie oludes tuleb kõige rohkem tegemist teha seesuguseis asjus, igakord kui täiteleht on saadetud politseile, pöördub otsusttäitva politseiametniku poole palvega, süüaluse maksuvõimetuse ilmsiktuleku puhul otsust täitmisele pöörata asekaristusena. Juhub aga, et aktsiisipeavalitsus mingil põhjusel ei ole saanud seesugust vahekirja, siis otsusttäitvad politseiametnikud süüaluse maksuvõimetuse puhul, seades kokku maksuvõimetuse akti, teatavad sellest aktsiisipeavalitsusele, kes siis saadab vastava vahekirja.

See kord on enam-vähem kõigile pol.-ametnikkudele tuttav ega tekita ras-

kusi. Arusaamatusi aga tuleb otsuste täitmisel ette sel puhul kui karistatul ei ole varandust, millest võiks määratud trahvi nõuda sisse, kuid karistatu soovib rahatrahvi maksta. Tean isiklikult mitmeid juhuseid, kus politseiametnik, kes täitis kohtuotsust, võttis vastu karistatult rahatrahvi ja luges seega kohtuotsuse täidetuks, kuna patendimaks jäi tasumata, sest süüalune seda ei soovinud tasuda ja temal puudus varandus ning sissetulek, millest oleks võinud seda nõuda. Seesugustel juhusel peab pidama silmas r. n. s. § 25. nõuet, millest selgub, et seesugustel kordadel igasugused kahjutasud ja süüaluse vastu pööratud vastuvaidlematud nõudmised tulevad täita eeskätt ja siis alles rahatrahvi nõuda sisse. Nii et juhusel, kui otsusttäitvale politseiametnikule süüalune, kel puudub varandus ja sissetulek, pakub raha, et tasuda rahatrahvi ja pääseda arestikaristusest, tuleb see summa võtta vastu ja kanda patendimaksu osaliseks katteks, kui see patendimaksu täielikult ei kata ja kohtuotsuse täitmiseks rahatrahvi asemele aresti näol paluda vastavaid korraldusi. Tehakse seesugusel juhusel raha vastuvõtmisega viga, siis on seda hiljem raske parandada, sest lähevad ju patendimaks ja trahvi kumbki ise arvele, mistõttu valesi sissemakstud summa tuleb E. p. osakonnas üle kanda jne. Seepärast tuleb niisugusel korral alati r. n. s. § 25. nõuet täpselt pidada silmas.

Arusaamatusi ja lahkarmamisi on tekitanud ka r. n. s. § 23. käsitamine. Nimelt lausub see paragrahv järgmist: „Need, keda rahatrahvi asemel peetakse arestis, kui ka need, keda ühiskondlikule tööle ehk teenima on pandud, vabastatakse, kui nad maksavad selle nõuetava jao rahatrahvi ära, mis ülejäänud aresti või tööga ühevõrdne on.“ Seejärele on karistatul igal ajal õigus kandmata jäänud asekaristuse ajale vastavalt rahatrahvi maksta, et pääseda vabadusse. Kuid on olnud juhuseid, et kohtuotsuse täitmisel politseiametnik on süüaluselt, kes karistatud rahatrahviga ehk arestiga ja kes osa karistust aresti näol kannud, keeldunud kandmata jäänud ajale vastavat osa rahatrahvi vastu võtmast, seletades, et süüalune võib vahi alt (arestikaristuse kandmisest) vabaneda ainult siis, kui tasub temale määratud rahatrahvi täie summa, jättes võtmata arvesse arestina kantud aega. Arvan, et selline

seaduse tõlgitsemine on ekslik. Sest kui arest on asekaristus ja ainult siis pööratakse täitmisele, kui karistatul puudub võimalus rahatrahvi maksmiseks ja kui karistatul on õigus karistusviisi valida karistuseaja alul, siis loomulikult tal peab seesugune õigus olema ka karistusaja kestel, kui tal avaneb võimalus rahatrahvi maksmiseks, ja nõue, et karistatu, kui soovib vabaneda arestist, peab maksmata rahatrahvi täies ulatuses, pole millegagi põhjendatud, kuna eelpoolnimetatud seaduseparagrahv räägib küllalt selgelt, et isikud, keda rahatrahvi asemel peetakse arestis, vabastatakse, kui nad selle nõuetava jao rahatrahvi ära maksavad, mis on ülejäänud arestiga võrdne.

Peale harilikku, jõusseastunud kohtuotsuste täitmise politseil tuleb mõnikord täita ka kohtumäärusi, mis peamiselt seisab süüaluse ja mõnedel juhustel ka tunnistajate sunniviisil kohtu ette toomises. Kr. kp. s. § 61. põhjal kohus võib süütegudes, millede eest on karistuseks ette nähtud vangistus, nõuda süüaluse sunniviisil kohtu ette toomist, kui viimane ei ole ilmunud kutsutud ajaks kohtusse. Kohus võib teha korralduse sunniviisil ettetoomiseks ka ilma selleta, kui süüalusel puudub kindel elukoht või kui ta varjub, nii et puudub võimalus temale kohtukutse kätteandmiseks. Sunniviisil kohtusse toomise korra kohta seaduses puuduvad lähemad juhtnöörid, on ainult tähendatud niipalju, et sunniviisil ettetoimine võib sündida ainult pärast kohtukutse esitamist süüalusele, mille põhjal toimetatakse ettetoomist. Seepärast on ka selles asjas tulnud ette arusaamatusi ja lahkarmisi. Muu seas on olnud juhuseid, et politseiametnikkudele on tehtud etteheiteid, et sunniviisil ettetoovad on võetud liig vara vahi alla.

Millal tuleb sunniviisil kohtusse ettetoovav võtta vahi alla? Seaduses pole selle kohta midagi öeldud ja siin tuleb toimida igakord oludekohaselt. Teoreetiliselt on kindel ja selge, et sunniviisil ettetoovav tuleb vahi alla võtta enne kohtuliku asja arutamist niipalju aega, kui palju aega kulub ära viimase transporteerimiseks vahiallavõtmise paigast kohtuni. Tegelikult aga ei ole see iga kord läbi viidav. Sest esiteks ei saa maaoludes juba kindlat ajaarvestust, mis kulub transporteerimiseks, ette teada, kuna edastoimetamine sünnib vallavalitsuste kaudu tapi korras. Edasi on teada, et

paljud kohtualused varjuvad või ei oma kindlat elukohta: täna ta on siin, kuid homme ehk ülehommene juba teisel. Ja kui jõuab kätte silmapilk, mil arvatakse olevat õige aeg süüaluse vahiallavõtmiseks, siis ta ammugi on lahkunud selle politseiametniku piirkonnast, kelle käes on sunniviisil ettetoomise korraldus. Tekib vast küsimus, kust saab kohtualune teada kohtupäeva, kui talle politseiametnik enne vahiallavõtmist seda ei anna teada. See on päris lihtne, süüalune võib selle saada teada kohtust. Tihti on süüalune ka politseivalve alla antud. Kuid see ei ole kuigi mõjuv tagatis, mis kindlustaks politseiametnikule tarbekorral süüaluse leidmise. Nii siis, kui jääda ootama sunniviisil ettetoovava vahiallavõtmiseks viimast aega, võib tihti juhtuda, et viimane jääb ette toomata. Ja ei ole kerge politseiametnikul teha kindlaks, et ta pole süüdi, kui teda süüdistatakse seesugusel juhusel oma ametikohuste hooletus täitmises, kuna kohtualune viibis tema piirkonnas ja ometi jäi kohtu ette toomata. Seepärast tuleks neis asjus toimida igakord, vastavalt olukorrale, oma äranägemise järgi, arvestades sega, et kohtualune peab igal juhul kohtu ette toodama.

Olgu siin kohal tähendatud, et tarbekorral võib ka kohtu-uuriija teha korralduse süüaluse sunniviisil ettetoomiseks. Mis puutub seesugustesse süüalustesse, siis on nendega toimetamine lihtsam. Siin pole muud, kui esitada süüalusele kohtu-uuriija kutse ja nõuda viimaselt kaasatulemist; vastuhakkamise korral tuleb temaga toimida nagu vahialusega. Vahiallavõtmise peab sündima ainult võimalikult päeval peale juhuseid, mis ei luba vahiallavõtmist edasi lükata. Kohtu-uuriija peab seesuguse vahiallavõetud süüaluse üle kuulama 24 tunni jooksul peale tema kohalejõudmise. Juhul, kui kohtu-uuriija ei ilmu ülekuulamisele 24 tunni kestel, siis peab sellest kokku seata protokoll ja süüalusel on õigus anda seletus politseile ja nõuda selle protokolleerimist.

Lõpuks veel paar sõna kohtuotsuste täideviimisest. Kohtuotsused pööratakse täitmisele viibimata pärast nende jõusseastumist. Täitmist on lubatud edasi lükata järgmistel põhjustel: 1) süüaluse haiguse korral, kui haigus takistab tema vahiallhoidmist — kuni terveks saamiseni. Haigus peab olema tõendatud arstitun-

nistusega, milles on selgesti väljendatud, et haigus takistab vahiallhoidmist. On aga tunnistusel tähendatud, et süüalune kanatab selle või teise haiguse all, siis ei saa seda tunnistust võtta arvesse. 2) Raskejalgse naisterahva suhtes lükatakse otsuse täitmine edasi 40 päeva pärast sünnitamist. 3) Kui süüalune on pannud toime pärast kohtuotsuse tegemist mõne uue süüteo, mille eest on karistuseks nähtud ette raskem karistus, siis toimetatakse selles asjas juurdlus ja eelmise otsuse täitmine lükatakse edasi, 4) otsuse täitmine lükatakse edasi ka siis: kui leitakse tarviliseks määratud karistust asendada mõne muu vastava karistusega või kui iseärasatel mõjuvatel põhjustel, nagu perekondlikkudel, majanduslikkudel

jne. peetakse otstarbekohaseks otsuse täitmisele pööramist edasi lükata kuni asjaolude möödumiseni, mis põhjustasid edasilükamise. Eriti võimaldatakse sel põhjusel „ajapikendust“ põllutööliste põllutöö hooajal kuni selle lõppemiseni.

Vahest on mõni politseiametnik olnud hädas ka sel puhul, kui tuleb karistuse kandmiseks võtta vahialla naisterahvas, kel on alaealisi lapsi, kellel peale ema pole muid toitjaid. Mis puutub nendesse, siis tuleb seesugustel kordadel toimetada nii, et lapsed kuni 1 a. 6 k. vanaduseni võib ema võtta kaasa, kuna vanemad lapsed tulevad anda kohaliku omavalitsuse korraldusse, kes nende eest peab hoolitsema hoolekande seaduse põhjal.
N. N.

Teadus võitluses kuritegevusega.

Ei leidu teaduseharu, mida poleks kasutatud võitluses kuritegevusega. Füüsika, keemia, meditsiin, antropoloogia, matemaatika, psühholoogia ja isegi astronoomia — kõik nad on rakendatud kohtuvõimude teenistusse, et leida üles ja tabada kurjategijaid.

Kõige sagedamini kohtupraktises ette tulevaks afaks on dokumentide ehtsuse järeleproovimine. Siin tulevad õigusemõistmisele appi optika ja keemia. Päevapildistamise abil on võimalik kümnend korrad suurendada kahtlasi kohti vaidlusealusel dokumendil ja teha sel teel kindlaks võltsimine. Keemia võimaldab kohtueksperidile kindlaks teha hävitatud teksti või näidata, kas on tehtud dokumendiga mingisuguseid operatsioone. Keemia lubab ka ära määrata, kas oli kogu dokument kirjutatud ühel ja samal ajal või mõningate vaheaegade järele — üksikuil juhtudel näib isegi võimalik olevat välja selgitada nende vaheaegade välteid. Lugu seisab selles, et paljud tindisordid muudavad õhu käes seismisel oma koosseisu. Näiteks võivad olla üldiselt tuntud alisariin-tindid, mille esialgne roheline värv järk-järgult mustemaks muutub õhus leiduva süsiniku mõjul. Keemia abil on võimalik ka kindlaks teha milise mürgiga mürgitas või mürgitati ohver.

Vähe on kurjategija tabamisest, vaja on veel teda tundma õppida. Siin tuleb õigusemõistmisele appi antropomeetria, teadus mitmesuguste rahvaste kehaehitusest. Juba ammu on teada, et raassid erinevad omavahel käte, jalgade, pealuu j. t.

sellekohaseilt mõõtudelt. Harilikult ei muutu need tundemärgid kogu inimese eluea kestel, mis võimaldab kasutada neid uurimusteks. Nendele tundemärkidele on rajatud tuntud prantsuse õpetlase Bertillo n'i süsteem, mis võeti igalpool ühel ajal tarvitusele. Viimasel ajal on tõrjutud see süsteem välja enam lihtsamate ja kindlamate tundmaõppimise viiside poolest, nagu näiteks d a k t i l o s k o o p i a, mis käsitleb näpupälgede kuju. Juba ammu on kindlaks tehtud, et iga inimese sõrmenaha väline joonestik — n. n. p a p i l l a a r j o o n e s t i k — on ainupärane, omame ainult ühele inimesele ja ei kordu ühegi teise juures. Viimane asjaolu lubab kasutada näpupälgeli juhtivate andmetena või jälle süütõendustena.

Tabatud ja kindlakstehtud kurjategija püüab sageli kõrvale põigelda kohtuvõimudele tarviliste teadete andmisest. Isegi sel korral, kui ta osutub jutukaks, on õigusemõistmise ülesanne selgitada, kuivõrd tema tunnistus sisaldab tõtt. Siin tuleb appi psühholoogia. Viimasel ajal on terve rida silmapaistvaid õpetlasi juurdlenud nende muudatuste kindlaksmääramise kallal, mis sünnivad inimese kehas, kui ta läbi elab ühe või teise tunde — rõõmu, viha, kartuse j. m. Resultaadist selgus, et on võimalik eriliste abinõude varal kindlaks määrata, mil kaebealune kõneleb tõtt ja mil ta valetab. Asi on selles, et valetamine nõuab kaebealuselt teatav hulk närvide energiakulu ja tahet faktide väljamõtlemiseks ning sisemise rahu alalhoidmiseks, mis parata-

mata väljendub tema hingamises ja südame-
melöökides. Viimasel ajal on hakatud kasu-
tama Ameerika kohtutes seda vahendit
heade tagajärgedega. Sellisele õpetlikule
analüüsile ei alistu ainult inimesed, kes
kalduvad hüsteeriasse.

Füüsika leiab endale laialdase käsituse
võitluses kurjategijatega. Meie kõnelesime
juba päevapildistamisest kui vahendist do-
kumendi ehtsuse järelekatsumisel. Teine,
veel tähtsam selle ala kasutamiseviis peitub
kuritegevuse muljete jäädvustamises. Kõige
täpsem kirjeldus ei suuda anda nii täielist
ja, peaaegu, nii objektiivset pilti nagu foto-
graafia. Ülesvõttel ei puudu vähemgi asi,
mis inimese silmale jäi kuidagi tähelepane-
matuks. Muu seas on hakatud viimasel
ajal järeletehtud kalliskivide äramäärami-
seks tarvitama ultraviolettkiiri. Selgus, et
ehtsad kalliskivid valgustamisel hiilgama
hakkavad, järeletehtud aga jäävad muut-
matuks. Niiviisi on võimalik mõne sekundi
vältel lahendada ülesanne, mis varem nõu-
dis pikaldast ja tüütavat tööd.

Meditsiini tarvitamisest kohtupraktises
pole vaja palju kõneleda, sest see on ül-
diselt teada. Surma, mürgituse või piina-
va haiguse põhjuse äramääramine on iga-
päevane nähtus. Uuemad uurimused lu-
bavad vere järele kindlaks määrata soo,
mõningatel juhtudel ka inimese raassi, mis
iseenesest võrdlemisi lihtne toiming ja va-
jab 5—6 minutit. Kohtulik meditsiin või-
maldab kindlaks teha, kas kuuluvad riietel
või asjadel leiduvad verepiisad inimesele
või mõnele loomale. Lõpuks omab kohtu-
likus meditsiinis tähtsa koha isa äramää-
ramise küsimus. Nüüd on juba paljudel
kordadel õnnestunud suuremalt osalt täies-
ti õieti otsustada, kellele kuulub laps.

Matemaatika, kui iseloomult kõigist
teistest erinev teadus, leiab endale küllalt
laialdase kasutuse võitluses kuritegevuse-
ga. Statistiliste andmete varal on võima-
lik määrata kuritegevuse tõusu või languse

seadused antud maal ja kohas ning
vastavalt sellele organiseerida võitlust
Teine, matemaatika huvitavam käsitus pei-
tub kriminalistikas usutavuse kindlaksmää-
ramises, sest üks või teine kurjategija muu-
dab oma elukutse, elukoha jne. Selleks ots-
tarbeks kasutatakse jällegi olemasolevaid
statistilisi andmeid, mis töötatakse ümber
kooskõlas usutavuse teooriaga.

Lõpuks on olnud terve ritta kohtu-
protsessidesse segatud ka taevased valgus-
nähtused ja siin tuli kohtul saladuse sel-
gitamiseks astronoomide abi kasutada.
Huvitavaks illustratsiooniks võiks siin olla
hiljuti Ameerikas asetleidnud protsess.
Väikeses linnakeses New-Yorgi läheduses
tapeti õige mõistatuslikel põhjusil keegi
restoraaniomanik. Sündmus leidis aset püh-
apäeval, mil enamus elanikest linnast
välja oli sõitnud, et veeta pühapäevast puh-
kust vabas looduses. Kahtlus tapmises
langes tapetu sugulasele. Viimane kinnit-
tas, et tema tapmise silmapilgul viibis ku-
sagil kino läheduses koos oma sõpradega.
Näis võimatuna kindlaks määrata aeg, mil-
le ta veetis sõprade seltskonnas. Kooskõ-
las laiba lahkamise resultaatidega, pidi
tapmine sündima umbes kl. 11 hommikul.
Kahtlusealuse süütuse tõenduseks oli koh-
tule esitatud tänavapiltniku poolt valmista-
tud ülesvõtte, millel mahutus kahtlusealune
oma sõpradega. Sellel ülesvõttel oli mär-
gata telefoniposti vari, mis asetsetes inimes-
tegrupi keskel. See ülesvõtte anti astro-
noomi kätte ja see määras varju pikkuse
alusel kindlaks päikese kõrguse horisondil
ülesvõtte valmistamise silmapilgul. Lihtne
järelevaatamine astronoomilisest kalendrist
näitas, et sarnasel kõrgusel oli päike
kl. 11.18 min. päeval. Sel teel tõendati,
et kahtlusealune ei suutnud füüsiliselt tap-
misest osa võtta, sest asus teises kohas.
Kohus leidis need tõendid küllaldaselt
usaldusväärsed olevat ja mõistis kaebel-
aluse õigeks.

H. N.

Mõni sõnake politsei laskevõistlustest.

Laskevõistlused auhindade peale on
võtnud politseis hoogu, mis väga soovitatav,
sest nad ergutavad politseinikke edasi
püüdma laskeasjanduses. Lühikese aja
jooksul olemegi ses suhtes rõõmustaval
viisil edasi jõudnud ja kõigile raskustele
vaatamata võrdlemisi häid tagajärgi saa-
vutanud, nagu seda võis näha 5. ja 6. ok-
toobril s. a. Tartu-Valga prefektuuris pee-
tud laskevõistlustel, purustati Laeva rajooni

konstaabel J. Tusti poolt üleriiklik politsei
rekord.

Olgugi, et ma laskeasjanduses kuigi
suur asjatundja ei ole, kuid võttes asja
erapooletult, leiain küsimuse, mis minu ar-
vates selgitamist nõuab.

Laskevõistlustel võib ette tulla, et las-
kuril on märklehes ülenormi tabavusi, s. o.
näiteks: tingimuseks on, et laskur peab
laskma 15 kuuli ja loomulikult peab olema

siis ka tema märklehes kõige rohkem 15 tabavust, kuid millegi pärast leidub seal 16 tabavust. Siin võib olla kaks juhist: laskur, olles arvamisel, et mõni kuul vast halvasti tabas ja et oma viga parandada, laskis lisakuuli, või laskis naaber-laskur tema märklehte ühe kuuli. Loomulikult vaikib siin üks kui teine ja asi jääb kohtunikkude otsustada. Siin on ka kohtunikudel raske seisukohta võtta ja missugune oleks siin õige otsus? Vene ajal teatavasti sellisel korral arvati maha kõige parem punkt või jälle tagandati laskur üldse võistlustelt. Meil aga arvatakse maha kõige halvem punkt ja laskur võistleb edasi. Sarnastel kordadel põhjenevad otsused arvamisest, oletustel ja kohtunikkude südame-tunnistusel. Et aga sarnane lasketagajärgede otsus ei ole ainult laskurile enesele tähtis, vaid kaaslaskurite ja koguni terve laskevõistluste tagajärgede kohta mõju avaldab, siis tekitab ta kaaslaskurite seas nurinat ja kutsub esile õigustatud proteste ning tekitab arusaamatusi. Sarnasel kor-

ral minu arvates oleks kõige õiglasem kustutada maha laskuri keskmine tabavuse punkt, ehk jälle lasta laskuril uuesti proovida oma võimet, kui tahetakse kirik keset küla ehitada. Üldse peaks siin olema kindel reegel, kuidas sarnasel korral talitada, mis kõikide kohta ühevõrdselt maksev.

Edasi oleks soovitav, et laskevõistlustest osavõtjad oma võimete kohaselt saaks jaotatud kahte jakku, s. o. A ja B klassi, nagu see teiste spordialade juures maksev. Nüüd aga võistlevad paremad ja nõrgemad laskurid kõik ühes ja siin on kindel, et paremad laskurid, kes alati võitnud, ikka kindlasti kohtadele tulevad ja auhinnad endile saavad, kuna nõrgemad nendega ei suuda võistelda. See aga ei mõju nõrgemate laskurite peale ergutavalt.

Oleks väga soovitav kui mõni asjatundja või politsei kehakasvatuseorganisatsioonide liit annaks nende küsimuste kohta oma autoriteetse otsuse, mis arusaamatuid kõrvaldaks.

Eelseisvateks politsei raskejõustiku esivõistlusteks.

Ed. Klumberg, politseikooli spordiinstruktor.

Politsei esivõistlused raskejõustikus lähenevad. Seepärast on viimane aeg politseisportlastel valmistuda nendeks võistlusteks. Toon allpool mõned näpunäited kuidas harjutada end maadluses ja poksis.

Maadlejas peavad kehastuma jõud, osavus, kiirus, vastupidavus, julgus, kiire otsustamisvõime ja endavallitsemine. Nende omaduste saavutamiseks tuleb töötada keha hästi läbi võimlemisega, õppida tundma ja kaaluda iga maadlusvõtte peensusteni (vt. „Maadlusõpetus“ „Politseilehes“ nr. nr. 49, 50, 51 ja 52 — 1927. a.). Eriti pöördagu tähelepanu käte ja jalgade õigele asendile. Iga võtte tehtagu mitmekordselt ja suure hoolega, nii et ta kulub mälusse. Et saada heaks maadlejaks, ei vajata rohkem kui 3—4 püstimaadluse- ja samapalju partermaadlusvõtte täpset tundmist ja õiget käsitamist ning head silda. Maadlusharjutusi tuleb pidada 2—3 korda nädalas, iga kord umbes 10—20 minutit. Hiljem, kui juba omandatud vastupidavus, võib pikendada harjutusi kuni 1 tunnini. Tujuta mitte harjutada. Harjutused alata püstimaadlusega. Sillatgemine on möödapääsmatu harjutus,

mida teha igal võimalusel, sest on ju sild maadleja kõige mõjuvam päästja seljakaotusest.

Sillaharjutamist toimitakse järgmiselt: asetatakse maadlusmatile selili ja tõstetakse siis keskkeha jalgade ja pea abil looka, nii et otsaesine puutub vastu matti ja otsutakse selles asendis keha jalgade abil otsaesiselt kuklale ja tagasi paljukordselt, kuid mitte üle jõu. Sama harjutust võib teha, hoides mõlema käega rinnal umbes 30—50 kg. tõstekangi. Ka on soovitav sillas 50 kg. tõstekangi kätega tõsta üles palju kordi.

Maadlusvõtete ja sillaharjutuste kõrval maadleja peab panema suurt rõhku terve keha võimsaks arendamisele, kuid eriti jalule. Jalgade jõudu võib suurendada kükistega, nõõrhüpetega, käikudega ja mitmesuguste muude võimlemisharjutustega. Vastupidavuse arendamiseks on soovitavad pikemad käigud ja jooksud värskes õhus. Jooks arendab ka hästi siseorganeid nagu kopsu, südamet jne.

Erilise tähtsusega on maadlejale korrapärane elu ja toitmine. Samuti tuleb loobuda täielikult suitsetamisest ja alkoholsetest jookidest. Pärast iga harju-

tust tuleb pesta keha higist puhtaks, võimalikult sooja veega.

Poks on ala, mis nõuab keha täielikku läbitöötamist ja kõigi kehaosade kui ka siseorganite võrdset võimsust. Füüsilise tubliduse tõstmine on esimene ülesanne igal poksijal. Ilma hoolsa füüsilise eelteeninguta ei maksa tõmmata ühelgi poksikindaid kätte ja asuda löögiharjutuste juure, ta jääb jõuetuks ega oma mingit vastupidavust. Korrapärane elu ja toitmine on poksijale erilise tähtsusega, samuti loobumine suitsetamisest ja alkohoolsetest jookidest. Harjutusi teostada 3 korda nädalas, iga päeva takka. Eelharjutused alata võimlemisega. Selleks võib valida igasuguseid võimlemisharjutusi, mis arendavad painduvust, jõudu, kiirust ja vastupidavust, kuid puhtpraktilistel põhjustel valitagu siiski niisugused harjutused, mis sarnanevad liigutustele poksis. Harjutusi täita kiiresti ja tõukeliselt.

Eriliselt hästi peavad olema poksijal liikuvad: kael, õlad, vöökoht ja jalad. Kirjeldan allpool üksikuid võimlemisharjutusi eelnimetatud kehaosadele: 1) Harjutusi kaelale: pearullumine vasakult ja paremalt; järsk peakallutus vasakule, paremale, ette ja taha; 2) harjutusi õlgadele: parema ja vasaku õla tõstmine ja langetamine, vaheldumisi; mõlemate õlgade korruga tõstmine ja langetamine; õlgade rullumine; vaheldumisi vasaku ja parema õla ettetoimine järsult; mõlemate õlgade ettetoimine korruga; 3) harjutusi vöökohale: kiire kererullumine; kerékallutamine vasakule ja paremale, ette ja taha; kerepöörded käte abil, mis sirutatud välja kõrvale. Kasulikke harjutusi saab ka teostada heitevasaraga, samuti rootsi seinal ning võimlemisredelil; 4) harjutusi jalgadele: jalgade tegevus etendab poksis suurimat osa. Parim jalgade töö toob tihti võidu. Kõik hüppeharjutused, kas hüppenõoriga või ilma on kohased jalgade arendamiseks, eriti aga pikemaajalised hüpped jalapöial, sedasama ka harkseisust ning jooksuharjutusi paigal jne.

Vastupidavuse omandamiseks ja siseelundite arendamiseks ja kordaseadmiseks tuleb võtta ette kiireid käike ja lähemaid ning pikemaid jookse värskes õhus. Käiguks tuleb riietuda eriti soojasti ja siis asuda kiirele käigule nii, et higi tuleks välja, sest poksija peab kao-

tama kõik liigsed rasvad. Käigule tuleb lisada jooksusörke vahele ja lõpu- poole 1—1,5 km. võtta jookstes kõva tempoga ning pärast seda siseorganite rahustamiseks 200—300 mtr. rahulikku käiku, ühes sügava hingamisega, mida teostada käte tõstmiseta. Ka on soovitatav teostada aegajalt lühemaid ja pike- maid murdmaajookse. Käigu ajal ei tohi seisatuda, et mitte külmetuda. On omandatud vastav füüsiline ettevalmistus, siis alles asuda löögiharjutustele.

Löögiharjutusi võib teostada järgmiselt: 1) Tabavuse arendamiseks tarvitada: a) poksipalli; b) punktpalli (väike umbes 7 cm. läbimõõduga, peenikese nõõri otsas laest rippuv pall), mida tõugata endast eemale ja tabada kui see on tulnud tagasi; c) seinamatti (harilikust kotiriidest neljakandiline, täidetud õlgedega, 1×1 mtr. ja 5 cm. paks matt, millel joonistatud kriidiga inimese kere ja märgitud tähtsamad tundelised elundid nagu kõhukoobas, süda, maks, magu, koon jne). 2) Löögitugevust võib arendada: liivakotil (kahepuudaline harilik kott, mis täidetud liivaga või saepuruga ja ripub nõõri otsas laest alla). 3) Löögiharjutusil ettekujutatava vastasega eriline rõhk pandagu kaitsele, s. t. katmisele, paraadidele ja sukelustele, samuti jalgade kiirele tegevusele. Nendele harjutustele järgnevad siis juba harjutused vastasega, kus eriline rõhk pandagu jällegi kaitsele, s. t. katmisele, paraadile ja sukelustele. Soovitatav on teha neid harjutusi harjutajale vastava kehakaaluga vastasega.

Kui vastav füüsiline ettevalmistus teostatud, soovitaksin võistlustele ettevalmistuseks järgmist harjutuskava: 1) harjutusi hüppenõoriga (3—6 minutit), 2) tabavuse harjutusi (10—20 min.), 3) löögitugevuse harjutusi (3—6 min.), 4) viskeharjutusi meditsiinipalliga (5—10 min.), 5) varipoks (3—6 min.), 6) poks kinnastes ja vastasega: algul 2 roundi (võistluskestvuse nimetus) à 3 minutit ja 1 min. vaheaega ja hiljem, kui juba saavutatud vastupidavus, 3—4 roundi à 3 min. ja iga roundi vaheaeg 1 min., 7) siseorganite rahustamiseks käik umbes 3—5 minutit, ühes sügava hingamisega, 8) pesemine ja riietumine. Seda kava tuleks teostada 3 korda nädalas, näit. teisipäev, neljapäev ja laupäev. Pühapäeval teostada käigu- ja jooksuharjutusi värskes õhus.

Ametlik osa.

Käsukiri 3. oktoobrist s. a. nr. 81. sise-ministeeriumile.

Asjaajaja Eduard Karjahärm on määratud asjaajajaks ühingute registreerimise alal, arvates 3. oktoobrist s. a.

Käsukiri 5. okt. s. a. nr. 82. siseministeeriumile.

Teenistuse huvides on paigutatud ümber, arvates 1. novembrist s. a.:

1) Põltsamaa jaoskonna politseikomissar Viljandimaal Jaan Lillak — Mõisaküla jaoskonna politseikomissariks Pärnumaal;

2) Mõisaküla jaoskonna politseikomissar Pärnumaal Samuel Kook — Põltsamaa jaoskonna politseikomissariks Viljandimaal.

Politseidirektori käsukiri 6. oktoobrist s. a. nr. 21.

Reserv van. leitnant Villem Granfeldt on määratud konstaabli kohustetäitjaks Lääne-Saare prefektuuri koosseisu, arvates 1. oktoobrist s. a.

Politsei peavalitsuses on registreeritud: ajaleht „Ugala“, hakkab ilmuma Valgas, kolm korda nädalas, väljaandja — Ervin L a a r m a n, vastutav toimetaja — Ernst Ö s s o. Ajaleht „Ugala“ trükitakse Valgas Zimmermani ja Viljandis „Sakala“ trükikojas. Toimetus ja talitus asub Valgas.

Küsimusi ja kostmisi.

J. M. Küsimused. 1) Välismaalane esitab palve peatusloa pikendamiseks ühes 25 s. tempelmaksuga. (Vastus on maksuline ja tempelmaksu seaduse tariifi nr. 10 p. 8 järgi tempelmaksust vaba.) Ametniku nõudmisel annab ka oma välispassi, millele märgitakse peatusluba ja antakse välismaalasele tagasi.

Kas käib ametniku kätte antud pass tempelmaksu alla kui lisa? Jaataval korral, kas tuleb võtta tempelmaksu 10 s. või vastavalt passi poognate arvule? Mitu passi lehte arvatakse poogna alla?

2) Kodanik soovib väljasõiduluba suusõnalisel palvel. Selleks annab tema ametniku kätte passi ja 25 s. tempelmaksu.

Kas tuleb vaadata passile kui lisale ja võtta vastavalt tempelmaksu?

Vastused:

1) Käib tempelmaksu alla. Poognaks loetakse neljaküljeline paberileht (tempelmaksu sead. § 5. teine lõige). Tempelmaksu tuleb võtta, kui pass on 4-poogna (16 lehekülje) suurune 10 senti; on aga poognate arv suurem, siis alates 5. poognalt veel 5 s. iga poogna pealt (tempelmaksu tariifi nr. 2).

2) Tuleb maksustada kui lisa.

Küsimaja A. S. Küsimused. 1) „E. P.“ nr. 38. s. a. on „Lugeja nr. 30.“ küsimusele vastatud, et laskeriistaloo saamise, resp. pikendamise palve tuleb tempelmaksustada 25 sent., sest vastus — laskeriistaluba — on maksuline. Kuna aga otsekoheselt palve vastuvõtjal ametnikul pole teada, kas vastus saab maksuline olema (palve rahuldatakse) või aga mittemaksuline (palve jäetakse rahuldama), siis missuguse suuruses peab ta palvele tempelmaksu nõudma, arvestades kahesuguse vastusega, mis võib järgneda palvele.

2) Kodanik annab konstaabli kätte oma iganenud loa suusõnalise teatega, et ei soovi nimetatud luba enam pikendada. Konstaabel esitab äraantud loa ühes vastava teatega prefektile. Kas ja kuipalju tuleb kodanikult seejuures tempelmaksu nõuda ja kas kuulub ka äraantud luba kui lisa tempelmaksu alla?

3) Konstaabel kontrollides laskeriistapidajate nimestikku leiab, et kodanikul on luba iganenud. Pärides kodanikult äärele selgub, et viimane ei soovi luba enam pikendada. Konstaabli nõudmise peale annab kodanik iganenud loa ära, mille konstaabel vastava ettekande juures prefektile esitab. Kas tuleb tempelmaksustada kodaniku suusõnaline aval-

dus, mis tehtud konstaabli poolt algatud järelepärimise peale.

4) Kodanik esitab palve ametiasutusele. Palve saadetakse konstaablile lisade sissenõudmiseks. Kas käivad nimeetatud lisad tempelmaksu seaduse tariifi nr. 1 p. 25. alla?

Vastused:

1) Palve tuleb tempelmaksustada 25 s., sest väljaantava loa pealt võetakse erimaks. Kui palve jäetakse rahuldamata, siis tuleks sisse nõuda vastuse pealt võetav harilik tempelmaks (25 s.), sest tempelm. seaduse § 17. p. 3. nõutakse tempelmaks sisse kahekordselt, kui vastus kõigil juhtumustel kuulus tempelmak-

su alla. Sissenõudmine ei peaks sünnitama raskusi, sest laskeriistade hoidmise, kandmise jne. määruse („R. T.“ nr. 13.—1921. a.) § 4. järgi on lubatud loa eest võetavat maksu tasuda tempelmärkides.

2) Tempelmaksu tariifi nr. 1 järgi käivad tempelmaksu alla protokolleeritud suusõnalised avaldused, palvekirjad, teadaanded jne., mispärast küsimuses tähendatud juhtumusel ei tuleks võtta tempelmaksu suusõnalise avalduse pealt. Äraantud luba kuulub tempelmaksu alla (tempelmaksu tariifi nr. 2).

3) Ei tule (tempelmaksu tariifi nr. 1 p. 25).

4) Käivad tempelmaksu tariifi nr. 2. ettenähtud juhtumustel.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i .

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

Veidenbaum, Liisa Karli t., v. a. Kalju vallaval. 3. 12. 19 a. nr. 66. (6678)
Liilender, Jaan Madise p., v. a. Vigala vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 294. (6679)
Tamberg, Anna Jüri t., v. a. Vigala vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 1056. (6680)
Liilender, Linda Jaani t., v. a. Vigala vallaval. 6. 8. 24 a. nr. 189. (6681)
Liilender, Kai Madise t., v. a. Vigala vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 425. (6682)
Liilender, Kai Jaani t., v. a. Vigala vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 424. (6683)
Väli, Liisa Hansu t., v. a. Velise vallaval. 12. 3. 20 a. nr. 303. (6684)
Kuusberg, Kustas Jüri p., v. a. Märjamaa vallaval. 13. 12. 21 a. nr. 1233. (6685)
Murro, Anna Antoni t., v. a. Vigala vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 594. (6686)
Murro, Mihkel Mihkli p., v. a. Vigala vallaval. 26. 4. 20 a. nr. 1271. (6687)
Kaarmann, Johannes Johani p., v. a. Luiste vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 437. (6690)
Neiveldt, Linda Kustase t., v. a. Jõgi-soo vallaval. 15. 12. 22 a. nr. 2. (6691)
Vokk, Jaan Jüri p., v. a. Märjamaa vallaval. 28. 11. 20 a. nr. 1063. (6694)
Rokk, Mihkel Hansu p., v. a. Vigala vallaval. 2. 4. 21 a. nr. 1602. (6695)
Reemann, Marie Jüri t., v. a. Vigala vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 533. (6696)

Ivanova, Maria, v. a. Irboska vallaval. nr. 4625. (7012)
Maljski, Jakov, v. a. Irboska vallaval. nr. 6573. (7012)
Harkina, Tatjana, v. a. Irboska vallaval. nr. 9659. (7012)
Arbusov, Jegor, v. a. Irboska vallaval. nr. 5645. (7012)
Grigorjeva (Romanova), Anna, v. a. Irboska vallaval. nr. 7409. (7012)
Krushovkin, Olga, v. a. Irboska vallaval. nr. 9756. (7012)
Harin, Vassili, v. a. Senno vallaval. nr. 705. (7012)
Staljnoi, Jakov, v. a. Irboska vallaval. nr. 9116. (7012)
Räbikov, Nikolai, v. a. Senno vallaval. nr. 645. (7012)
Verhoglädov, Ivan, v. a. Irboska vallaval. nr. 483. (7012)
Hendrikson, Mihkel Mardi p., v. a. Häädemeeste vallaval. 3. 2. 20 a. nr. 236. (7269)
Tammann, Juuli Mardi t., v. a. Tori vallaval. 20. 4. 20 a. nr. 568. (7270)
Eström, Gustav Jüri p., v. a. Türi alevival. 23. 12. 20 a. nr. 882. (7271)
Gurevitsch, Leo Samueli p., v. a. 6. jsk. politseikomissariit Tallinnas 2. 11. 27 a. nr. 738. (11582)
Puss, Oskar Johani p., v. a. Emmaste vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 206. (11587)
Peeberg, Karl Jüri p., v. a. Vao vallaval. 28. 7. 25 a. nr. 316. (11982)

- Rammoo, Karl Hansu p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. ülemalt 4. 5. 25 a. nr. 510. (11583)
- Mickvitz, Gabriel Gabrieli p., v. a. Rakvere jsk. pol. ülemalt 16. 12. 20 a. nr. 5830. (11585)
- Sugis, Jüri Otto p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. ülemalt 13. 5. 23 a. nr. 1017. (11591)
- Elvest, Tiina Hindreku t., v. a. Paasvere vallaval. 26. 1. 20 a. nr. 1024. (11983)
- Sooden, Jakob Mardi p., v. a. Vao vallaval. 23. 11. 20 a. nr. 1482. (11984)
- Kula, Karl Jaani p., v. a. Paasvere vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 874. (11985)
- Kaevald, Linda Jaani t., v. a. Paasvere vallaval. 28. 3. 19 a. nr. 862. (11989)
- Lessel, Gustav Mihkli p., v. a. Porkuni vallaval. 25. 2. 25 a. nr. 390. (11991)
- Rosenroth, Salme Andrese t., v. a. Paasvere vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 400. (11994)
- Allikalt, Aliide Johani t., v. a. Paasvere vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 737. (11995)
- Gottlob, Hendrik Johani p., v. a. Rannu vallaval. 26. 1. 22 a. nr. 16. (12477)
- Kurik, Jaan Kusta p., v. a. Aakre vallaval. 9. 11. 20 a. nr. 658. (12478)
- Kruuse, Hilda Peetri t., v. a. Otepää aleivial. 18. 12. 25 a. nr. 389. (12479)
- Surva, Rudolf Märdi p., v. a. Kavilda vallaval. 24. 10. 20 a. nr. 389. (12480)
- Kivi, Jaan Jaagu p., v. a. Valguta vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 279. (12481)
- Sageus, Olga Karli t., v. a. Valguta vallaval. 31. 3. 22 a. nr. 144. (12482)
- Makarjev, Peeter Jüri p., v. a. Meeri vallaval. 13. 8. 24 a. nr. 69. (12483)
- Ilves, Eduard Peebo p., v. a. Vastse-Otepää vallaval. 25. 11. 25 a. nr. 108. (12484)
- Simmann, Johan Hansu p., v. a. Petseri jsk. politseikomissariit. (12485)
- Parts, Julius Johani p., v. a. Otepää aleivial. 12. 12. 22 a. nr. 23. (12487)
- Molok, Marie Anna t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 20. 4. 20 a. nr. 13154. (12489)
- Vihm, Emilie Jaani t., v. a. Krüüdneri vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 136. (12490)
- Kaur, Peeter Peedu (Peetri) p., v. a. Urvaste vallaval. 20. 4. 20 a. nr. 582. (12491)
- Karu, Eduard Pritsu p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 2. 4. 24 a. nr. 2600. (12492)
- Hendrikson, Liisa Peetri t., v. a. Hummuli vallaval. 24. 11. 19 a. nr. 141. (12497)
- Põld, Helene Hansu t., v. a. 26. 11. 27 a. nr. 1317. (12785)
- Jeret, Johan Kusta p., v. a. 2. jsk. politseikomissariit Tartus 24. 11. 27 a. nr. 1869. (12786)
- Mets, Karl Voldemar Gustavi p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 16. 11. 21 a. nr. 18409. (12787)
- Nugin, Leena Joosepi t., v. a. Pala vallaval. 8. 7. 21 a. nr. 116. (12788)
- Schmidt, Minna Adami t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 21. 3. 19 a. nr. 3565. (12789)
- Vaher, Marie Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 12. 9. 21 a. nr. 18040. (12790)
- Roos, Salme Konstantini t., v. a. Uderna vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 171. (12791)
- Allilender, Alma-Elisabeth Johani t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 24. 11. 24 a. nr. 3717. (12792)
- Laas, Emilie Hansu t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 5. 10. 21 a. nr. 18149. (12793)
- Simon, Juliane Marguse t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 9. 1. 20 a. nr. 10119. (12794)
- Koger, Richard Amalie p., v. a. Kongota vallaval. 8. 11. 23 a. nr. 87. (12795)
- Gretschin, Lasar Gavriili p., v. a. Peipsiäärese vallaval. 9. 8. 23 a. nr. 285. (12796)
- Jürgenson, Melanie Gabrieli t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 23. 1. 20 a. nr. 8773. (12797)
- Grischakov, Peeter Efremi p., v. a. Tartu linna 2. jsk. politseikomissariit 25. 4. 28 a. nr. 86. (12798)

Kuulutus.

Märjamaa jaoskonna politseikomissar Läänemaal annab teada, et 24. okt. 1928. a. kell 12 päeval müüakse Märjamaa vallas, Vaimõisa asund. enampakkumisel

Jaani Kängseppa päralt olev varandus, mis koosneb ühest 12 h.j. pruugitud lokomobiilist, firma „Rouston-Broktion“, pruugitud saeraamist, firma „Pirvitz“, pruugitud omatehtud kantmasinast ja pruugitud hõõveldamismasinast „Stella“, ühest meesterahva kantud kasukast, kahest meesterahva kantud palitust, 6 hobusest, 10 mesipuust, puhvetikapist ja kummutist, hinnatud 2150 krooni peale, puhtakasu ja teiste maksuvõlgade sissenõudmiseks. Müüdavaid asju ja loomi võib näha oksjoni päeval kohal.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Märjamaal, 6. okt. 1928.

Nr. 36-r, 137-r, 103-r, 184-r, 185-r, 0600.

Politseikomissar M. Koolmeister.